

GEOGRAFIA 5.ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	GEOGRAFIA
Ročník	5. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	2 hodiny, spolu 66 vyučovacích hodín 1/1 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliače
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Od toho sa odvíja obsah predmetu. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme: Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Kompetencie, ktoré žiaci prehľbujú štúdiom geografie, umožňujú im spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a i. Túto základnú kompetenciu podporujú i záujmy žiakov, nielen o svoje okolie, ich možnosť cestovať, pracovať s internetom a i.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíštvom, obyvateľmi a ich výtvormi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania. Námety, čo môže každý žiak urobiť pre svoje mesto, svoj región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Geografia rozvíja súbor kľúčových kompetencií, ktoré majú prevažne priestorový a integrujúci charakter. Považuje sa za ne súbor vedomostí, zručností a schopností, ktoré vie žiak správne skombinovať a tak porozumieť, interpretovať a prakticky využívať danosti krajiny. Patria medzi ne:

- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, mapy na internete, turistické mapy, tematické mapy a i.).
- Práca s informáciami o krajine ako časti Zeme (aj Zeme ako celku). Ich praktické využitie v bežnom živote a schopnosť vyhľadať a použiť ich pre praktické potreby (textové a dátové zdroje v tlačenej či digitálnej podobe).

Získané poznatky systemizovať do oblastí fyzickej a humánnej geografie.

Poznatky fyzickej geografie sú u oblasti prírodných charakteristík Zeme. Získané informácie využije žiak pri správnom pochopení vzniku a vývoji hlavných povrchových tvarov, pri porovnávaní a využívaní nerovností zemského povrchu napríklad i turistike, ale aj pri rozhodovaní umiestňovaní aktivít v rozvoji regiónov – dopravných sietí, prípadne ťažbe nerastných surovín. Poznať vplyv a účink vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme umožnia ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.

V oblasti humánnej geografie vyučovanie sa zameriava na človeka na Zemi, na premeny, ktorými ovplyvnil krajinu. Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek (vrátane kultúrnych aspektov). Zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľstva, rozvoja sídel, hospodárstva a i.).

- Pri vyučovaní geografie sa veľký dôraz kladie na literatúru ako zdroj, nielen učebnice ale aj odborné a populárnovedecké časopisy, ktoré prinášajú aktuálne informácie. Podporujeme tým potrebu čítania u žiakov, správne porozumenie prečítaného a spracovanie a interpretáciu. Prvotné rozvíjanie čítania a interpretácie obrázkov, fotografií, grafov, tabuliek, prierezov, schém a diagramov považujem za základné vyjadrovacie prostriedky geografie.
- V obsahu geografie sa snažíme o integráciu a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika, chémia, sociológia, filozofia). Vytvoriť ich prepojenie tak, aby vznikol komplexný obraz o regiónoch v rôznych častiach sveta. V novom zameraní geografie, kladieme väčší dôraz na kultúru a charakteristiku kultúrnych prejavov ľudí v rôznych častiach sveta, preto prinášame aj väčšie prepojenie s hudobnou a výtvarnou výchovou.

- Rozvíjanie podnikateľských zručností žiaci získajú spracúvaním projektov. Žiaci sa naučia riadiť projekty, ako sú napr. modelové cestovné kancelárie, projekty na inventarizáciu predpokladov rozvoja regiónov a pod.
- Kultúrne kompetencie rozšíriť prostredníctvom poznania rôznych kultúr na celom svete. Geografia učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou obsahu regionálnej geografie.
- Schopnosti a zručnosti získané štúdiom geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovaní, rekreácii a i.).

3. Obsah vyučovacieho predmetu

Téma: Objavovanie Zeme a vesmíru.

Obsahový štandard:

Tvar Zeme: plochá doska, korytnačka, guľatý tvar Zeme, dôkazy o guľatosti, F.

Magalhaesha, zatmenie Mesiaca, Loď sa stráca na oblohe, ...

Pohyby Zeme: obeh okolo Slnka, otáčanie okolo vlastnej osi, deň a noc, rok – 366 dní, priestupný rok, dôsledky rotácie okolo vlastnej osi a obehu okolo Slnka, obratníky, polárne kružnice, rovník, póly, polárny noc a deň.

Zem ako planéta vo vesmíre: slnečná sústava, galaxia, mliečna cesta, planéty slnečnej sústavy, plynné obry a malé pevné planéty, Polárka a Severka, kométy, Hellio kométa.

Mesiac – prirodzená družica Zeme: mesačné fázy, obeh Mesiaca okolo Zeme = 28 dní, nov, spln, príliv a odliv, Neil Armstrong, nov, spln, prvá štvrt' – dorastá, druhá štvrt' – cúva, moria a krátery na Mesiaci, odvrátená a privrátená strana Mesiaca

Výkonový štandard:

Opísať tvar Zeme.

Vymenovať dva druhy pohybov Zeme a ich dôsledky.

Vymenovať objekty slnečnej sústavy.

Opísať polohu Zeme medzi ostatnými planétami slnečnej sústavy.

Opísať cesty ľudí do vesmíru a na Mesiac, pomenovať významných ľudí vo vesmíre.

Vymenovať a zakresliť fázy Mesiaca.

Téma: Mapa a glóbus

Obsahový štandard:

Glóbus. Svetové strany.

Orientácia na glóbose. Určovanie geografickej Polohy.

Zemská os.

Zemské póly. Zemské pologule. Zemepisná sieť. Rovnobežky a poludníky.

Čas na Zemi.

Časové pásma.

Mapa.

Orientácia a meranie na

Mape.

Grafická mierka. Druhy máp. Legenda mapy. Mapy na internete. Automapy. GPS.

Tematické mapy.

Výkonový štandard:

Vymenovať a ukázať hlavné a vedľajšie svet. strany.

Žiak na glóbose určí severný, južný pól a na základe toho charakterizuje zemskú os.

Zakresliť zemeguľu, vyznačiť na nej severný, južný pól a zemskú os.

Vysvetliť pojmy rovník, hlavný poludník a ukáže ich na glóbose.

Žiak podľa nákresu pomenuje časti Zeme: S, J, V a Z pologuľa.

Podľa glóbusu opísať priebeh rovnobežiek, poludníkov, priebeh rovníka, polárnych kružníc, obratníkov, nultého poludníka. Žiak zakreslí geografickú sieť na S, J, Z a V pologuli.

Zakresliť do geografickej siete bod podľa určenia.

Vysvetliť existenciu časových pásiem.

Žiak vysvetlí príčinu existencie časových pásiem a ich praktické využitie. Žiak pomocou mapy časových pásiem určí časový rozdiel medzi dvoma určenými miestami. Žiak vysvetlí pojem svetový čas.

Čítať základné údaje z mapy. Vysvetliť mierku mapy. Vypočítať vzdialenosti medzi bodmi na mape pomocou grafickej mierky mapy. Žiak opíše, čo zobrazuje mapa podľa jej legendy v rôznych mierkach s rôznym obsahom.

Žiak identifikuje na mape pohoria, nížiny, rieky, vodné plochy, sídla, cesty. Žiak vysvetlí pojem „mierka mapy“. Žiak podľa grafickej mierky mapy určí vzdialenosť dvoch ľubovoľných miest na mape.

Žiak vysvetlí praktické využitie automáp, GPS. Žiak uvedie niekoľko príkladov tematických máp a ich využitie.

Téma: Ako vytvorila príroda najkrajšie miesta na Zemi

Obsahový štandard:

Vznik pohorí.

Vznik zemetrasení.

Sopečná činnosť.

Činnosť vody.

Činnosť vetra.

Projekt- najvýznamnejšie miesta Zeme, ktoré vytvorila príroda, podľa výberu.

Výkonový štandard:

Opísať podľa obrázkov alebo náčrtov pohyby zemskej kôry, pri ktorých vzniká pohorie. Žiak opíše ako pri tejto činnosti môže dôjsť k zemetraseniu alebo sopečnej činnosti.

Žiak na mape lokalizuje najvyššie pohoria (Himaláje, Alpy, Kordillery).

Žiak na nástennej mape alebo v atlase vyhladá oblasti zemetrasenia a sopečnej činnosti.

Žiak uvedie príklady dvoch sopiek. Žiak na ľubovoľnej mape určí príklady riek, prečíta ich názvy. Žiak zdôvodní, v ktorej časti toku tečie rieka najrýchlejšie, v ktorej časti je najširšia, v ktorej časti najpomalšia.

Žiak vysvetlí pojem kaňon. Žiak opíše činnosť vetra a tvary, ktoré jeho činnosťou vznikajú.

Vytvoriť projekt - je celoročný.

Prezentácia na konci školského roka.

Získavať informácie o miestach v rôznych častiach Zeme, ktoré vytvorila príroda alebo človek. Žiak sa prostredníctvom získavania informácií o najvýznamnejších miestach Zeme naučí princípy geografických javov.

Téma: Rastlinné a živočíšne pásma

Obsahový štandard:

Podnebie.

Rastlinstvo a živočíšstvo.

Pôdy v jednotlivých typoch krajín na Zemi.

Výkonový štandard:

Žiak opíše ako závisia rastliny od podnebia (teploty a množstva zrážok) a ako sa menia so stúpajúcou nadmorskou výškou.

Žiak podľa mapy určí, v ktorých častiach sveta sa nachádzajú jednotlivé typy krajín. Žiak zakreslí do náčrtu zemegule pásma krajinných typov.

Téma: Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek

Obsahový štandard:

Mestá a dediny.

Sídlo.

Mesto (Mexico City, New York, Paríž, Londýn, Moskva, Sao Paulo, Tokio)

Dedina.

Výkonový štandard:

Žiak uvedie príklady mestských sídiel, vidieckych sídiel, aký je medzi nimi rozdiel v počte obyvateľov.

Žiak opíše problémy spojené so životom vo veľkom meste.

Žiak porovná život ľudí v rôznych oblastiach Zeme.

Téma: Kultúrne a technické stavby

Obsahový štandard:

Pyramídy.

Tadž Mahal.

Eiffelova veža.

Opera v Sydney.

Katedrály.

Výkonový štandard:

Opísať najvýznamnejšie stavby vo svete.

Téma: Pamiatky UNESCO

Obsahový štandard:

Pamiatky UNESCO na Slovensku a vo svete.

Výkonový štandard:

Žiak uvedie príklady najvýznamnejších stavieb sveta a ich využitie.

Opísať najvýznamnejšie prírodné i technické pamiatky zaradené do zoznamu UNESCO.

4. Metódy a formy práce

- rozhovor
- praktická demonštrácia
- práca s mapou
- riešenie problémových úloh
- práca vo dvojiciach
- diskusný príspevok
- obrázková prezentácia
- vyhľadávanie informácií v literatúre a na internete
- skupinová práca
- projektové vyučovanie
- besedy

5. Učebné zdroje

6. Hodnotenie predmetu

GEOGRAFIA 6. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	GEOGRAFIA
Ročník	6. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	1 hodina, spolu 33 vyučovacích hodín 1/0 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliache
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme. Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Štúdium geografie im umožní spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a i.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíšstvom, obyvateľmi a ich výtvarmi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania.

Regionálna geografia v základnej škole tvorí základ vyučovania geografie. Je to pre žiakov prijateľný spôsob ako získať veľa zaujímavých informácií o prostredí, ktoré ich zaujíma a pritom sa naučiť potrebné informácie.

Regionálna geografia nie je len opis javov v jednotlivých regiónoch, ale prostredníctvom konkrétnych javov žiaci získajú informácie, naučia sa ich porovnávať, triediť, vyhľadávať vzťahy a vysvetľovať ich.

Ciele geografie v 6. ročníku:

- Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať;
- Všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny;
- Prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta;
- Vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, autoatlas, turistická a internetová mapa;
- Pracovať s informáciami o krajine ako časti Zeme – vyhľadať potrebné informácie a použiť ich pre praktické potreby v bežnom živote;
- Rozumieť grafom, diagramom;
- Hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť projekt, prezentovať ho);
- Diskutovať o návrhoch;
- Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť.

Tematický celok:

Planéta Zem a na nej Austrália a Amerika (2)

Obsahový štandard (téma) - Zemeguľa, mapa, geografické súradnice, poloha miesta na Zemi, určovanie miesta na zemi v geografickej sieti, poludníky, rovnobežky, geografická sieť, tematické mapy, svetadiely, oceány, mapa sveta, poloha Zeme voči Slnku, dopad slnečného žiarenia na zem, pásmovitosť, podnebné pásma- studené, mierne, subtropické, tropické

Predmet, medzipredmetové vzťahy, prierezová téma – matematika, biológia, environmentálna výchova, ochrana života a zdravia

Výkonový štandard (konkrétny výstup) - Žiak vie: určiť na ktorej pologuli sa nachádzajú svetadiely, čítať mapy podľa legendy mapy, vysvetliť vznik podnebných a rastlinných pásiem, určiť, polohu miesta na Zemi geografickými súradnicami.

Austrália a Oceánia, Tichý oceán, polárne oblasti Zeme (13)

Obsahový štandard (téma) - Poloha Austrálie – fyzicko-geografická, matematicko-geografická, prírodné pomery, podnebie, podnebné pásma na Zemi, Austrália v podnebných pásmach, povrchové celky Austrálske Alpy, Ayers Rock, vodstvo, rastlinstvo a živočíšstvo, koala, kengura, eukalyptus, životné prostredie Gondwana, Pangea, obyvateľstvo v Austrálii a objavenie a príchod prvých obyvateľov a ich spolužitie s Aborigénmi, Aborigéni, objavenie

Austrálie Jamesom Cookom, mestá a život v nich, kultúrna rôznorodosť, typy sídiel v Austrálii, multikultúrne mestá, Sydney, Brisbane, Melbourne, Canberra, kultúra, veda, šport, spoločenské zvyky, tradície, čo potrebujeme vedieť pri ceste do Austrálie

Predmet, medzipredmetové vzťahy, prierezová téma – Sociálny a osobnostný rozvoj, informatika, environmentálna výchova, multikultúrna výchova, mediálna výchova, tvorba projektu, tradičná ľudová kultúra

Výkonový štandard (konkrétny výstup) - Žiak vie: vytvoriť mentálnu mapu z pojmov, týkajúcich sa Austrálie, prezentovať získané poznatky, určiť polohu Austrálie na Zemi vo vzťahu k ostatným svetadielom, určiť polohu Austrálie v geografickej sieti, prezentovať poznatky odborného textu, zatriediť ich. Vysvetliť kauzálne vzťahy. vysvetliť, prečo sa v Austrálii nachádzajú niektoré druhy a inde na svete nie. Diskutovať o zaujímavostiach. Opísať vznik svetadielov a príčinu existencie typických živočíchov len na austrálskom svetadieli. Opísať spôsob príchodu Európanov do Austrálie a spôsoby spolužitia s domorodcami. Vytvoriť zoznam zaujímavých miest Austrálie. Porovnať vybrané mestá Austrálie podľa polohy, štruktúry obyvateľstva. Vysvetliť druhy kultúry a ich význam pre život človeka. Vymenovať druhy kultúry alebo športu, ktoré preslávili Austráliu, predstaviteľov vedy, kultúry, športu. Aktualizovať zoznam športovcov, opísať čo všetko je potrebné si uvedomiť pri ceste do Austrálie, ktoré by sme mali dodržiavať pri návšteve Austrálie, vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Austrálie podľa navrhnutých kritérií.

Amerika(18)

Obsahový štandard (téma) - Poloha Ameriky vo vzťahu k ostatným svetadielom a oceánom, podnebie, faktory ovplyvňujúce podnebie (morské prúdy, geografická šírka, prúdenie vetrov), podnebné pásma, geografická šírka, oceány – morské prúdy, vetry, povrch – pohoria, nížiny vznik pohoria, - vrásové, kryhové, Kordillery, Andy, Amazonská nížina, Vodstvo na pevnine, okolo pevniny, Mississippi, Amazonka, 5 veľkých jazier, vodopády – Niagarské, vznik vodopádov na rieke. Prieplav (Panamský) zálivy (Golfský, Hudsonov) prieliv (Magalhaesov, Beringov), rastlinstvo a živočíšstvo – súvislosť rastlinstva a podnebných pásiem, rastlinné pásma (tundra, tajga, listnaté lesy, stepi – prerie, pampy, púšte, dažďové lesy), národné parky – Yelowstonský, Yossemitský, Vysvetliť vznik podnebných pásiem, vysvetliť vzťahy podnebné pásmo- rastlinné pásmo, podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov, obyvateľstvo v Amerike, príchod, Európanov, Mayovia, Aztékovia, Inkovia, súčasné zloženie obyvateľstva, štáty v severnej Amerike a hlavné mestá, USA, Kanada, Mexiko, rozmiestnenie obyvateľstva, štáty v južnej Amerike a vybrané hlavné a veľké mestá, život v mestách a jeho problémy, mesto, hlavné mesto, megalopolis, slumy, život mimo miest, vidiecke sídla, kultúra, umenie, veda, šport,

zamestnanie obyvateľov, spoločenské zvyky, naj Ameriky, sedemdnňový výlet v Amerike, alebo v Austrálii

Predmet, medzipredmetové vzťahy, prierezová téma – Informatika, environmentálna výchova, multikultúrna výchova, mediálna výchova, tvorba projektu, dodržiavanie ľudských práv a práva dieťaťa, tradičná ľudová kultúra

Výkonový štandard (konkrétny výstup)- Žiak vie: na mape určiť polohu Ameriky vo vzťah k iným svetadielom. Zostrojiť mentálnu mapu. Čítať geografickú mapu, určovať polohu podľa geografických súradníc. Podľa mapy určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické znaky. Opísať ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Ameriky. Vysvetliť ako vznikli pohoria na príkladoch podľa tematických máp obrázkov, fotografií, blokdiagramov, opísať Amazonskú nížinu. Pracovať s mapou, vysvetliť vznik rieky, činnosť rieky, vznik vodopádov. Vysvetliť vznik podnebných pásiem Vysvetliť vzťahy podnebné pásma- rastlinné pásma. Podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov. Opísať príchod Európanov a Afričanov do Ameriky. Opísať v ktorých oblastiach žili staré civilizácie a čím prispeli k rozvoju vedy. Získavať údaje z grafov, diagramov. Určiť tri štáty a hlavné mestá. Oblasti husto a riedko osídlené oblasti. Riešenia problémov súvisiacich s rastom miest. Opísať spôsob života vo vidieckych sídlach , aké typy sídiel sú v Amerike. Vymenovať, ktoré druhy kultúry alebo športu preslávili Ameriku. Predstaviteľov vedy, kultúry, športu – aktualizovať. Zostaviť zoznam športovcov. Opísať zvyky, čo je vhodné, čo nevhodné pri ceste do Ameriky. Vytvoriť zoznam najzaujímavejších miest Ameriky podľa určitých kritérií. Opísať ako vytvoriť systém kritérií hodnotenia najzaujímavejších miest.

Vyučovacie metódy a formy:

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

1. Motivačné metódy:

- ***motivačné rozprávanie*** (citové približovanie obsahu učenia),
- ***motivačný rozhovor*** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- ***motivačný problém*** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- ***motivačnú demonštráciu*** (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

2. Expozičné metódy:

- ***rozprávanie*** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- ***vysvetľovanie*** (logické systematické sprostredkovanie učiva),

- **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),

- **beseda** (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),

- **demonštračná metóda** (demonštrácia obrazov, modelov),

3. Problémové metódy:

- **heuristická metóda** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbere problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)

- **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

4. **Prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),

5. **Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie**

(samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

6. Aktivizujúce metódy:

- **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému),

- **didaktické hry** (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),

- **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)

- **brainstorming**.

7. Fixačné metódy:

- **metódy opakovania a precvičovania**, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

8. Práca s mapou

Organizačné formy: vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu).

terénne pozorovania

Hodnotenie predmetu

Typ hodnotenia: známku 1, 2, 3, 4 alebo 5

Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a aké pokroky naopak dosiahol, prípadne poskytnúť systém krokov, ako postupovať ďalej. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce. V procese hodnotenia budeme uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi a humánný prístup. Zohľadníme aj usilovnosť a individuálne osobitosti žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu. Využijeme aj slovné hodnotenie (klady a nedostatky práce žiaka), motivačné hodnotenie a hodnotenie čiastkových úloh. U žiakov budeme rozvíjať správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom.

Hodnotiť sa bude:

1. **Verbálna forma** - zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu, súvislosť a presnosť prejavu (primerane veku), ovládanie odbornej terminológie a samostatnosť pri riešení úloh
2. **Písomná forma – test** na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém, zostavených podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.
4. **Samostatná práca žiakov a schopností práce s textom**
5. **Prezentácia projektov** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľa a žiakov.

Začlenenie prierezových tém

Multikultúrna výchova - Spolužitie domorodcov a prisťahovalcov. Multikultúrne mestá: Sydney, Melbourne, New York, San Francisco. Obyvateľstvo Ameriky

Mediálna výchova - Osobnosti Austrálie a Ameriky – N.Kidman, K. Minogue, C. Dion, B. Gates, B. Obama....

Enviromentálna výchova - Požiare, extrémne suchá a nedostatok vody v Austrálii.

Tornáda a hurikány, sopky a zemetrasenia Ameriky, Výrub Amazonského pralesa, Problémy života vo veľkomestách

Tvorba projektu - Zaujímavá príroda Austrálie, endemické druhy

Cestujeme po Amerike

Osobnostný a sociálny rozvoj - Austrália, Amerika – kultúra, veda, šport.

Austrália, Amerika – spoločenské zvyky a tradície.

Učebné zdroje:

Likavský, P. a kol.: Geografia pre 6. ročník ZŠ a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom. VKÚ Harmanec, 2009

Tolmáči, L. a kol.: Geografický zošit pre 6. Ročník ZŠ a prímu osemročných gymnázií.

MAPA Slovakia, s.n.

Ružek I. a kol.: Učebnica zemepisu pre 6. ročník

Školský atlas sveta, mapy rôzneho typu, digitálna mapa na internete, odborné časopisy, DVD a pohľadnice.

M. Hoffman: 100 divov sveta

J. Robins: Prírodné divy sveta

E.Barsk – M.Glogowski: Neobyčajné miesta na Zemi

R.Čerman a kol.: Rekordy neživej prírody

GEOGRAFIA 7. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	GEOGRAFIA
Ročník	7. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	1,5 hodina, spolu 49,5 vyučovacích hodín 1/0,5 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliače
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

1. Charakteristika predmetu

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti planéty Zem. Žiaci pochopia význam poznania zákonitostí Zeme. Uvedomia si, že dokonalé pochopenie princípov existencie Zeme im pomôže ju využívať a chrániť. Štúdium geografie im umožní spoznávať krajinu, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje aj na väzby prírody a ľudskej spoločnosti. Vzhľadom na nárast problémov, vyplývajúcich z aktivít človeka a ich dopadu na prírodné prostredie i na spoločnosť, žiaci získajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich a v budúcnosti riešiť.

Základnou geografickou kompetenciou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa podľa mapy, vedieť zhotoviť jednoduchý náčrt okolia a i.

Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, rastlinstvom, živočíšstvom, obyvateľmi a ich výtvormi. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši nielen jazykom ale aj svojou kultúrou či spôsobom života. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu predovšetkým vzájomných väzieb v krajine. Posúdiť postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť sa o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do geografického poznávania.

Regionálna geografia v základnej škole tvorí základ vyučovania geografie. Je to pre žiakov prijateľný spôsob ako získať veľa zaujímavých informácií o prostredí, ktoré ich zaujíma a pritom sa naučiť potrebné informácie.

Regionálna geografia nie je len opis javov v jednotlivých regiónoch, ale prostredníctvom konkrétnych javov žiaci získajú informácie, naučia sa ich porovnávať, triediť, vyhľadávať vzťahy a vysvetľovať ich.

Ciele geografie v 7. ročníku:

- Rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať
- Všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny
- Prejavovať záujem o spôsob života ľudí v rôznych častiach sveta
- Vedieť čítať mapu, orientovať sa na nej a podľa nej v praxi – plány miest, autoatlas, turistická a internetová mapa
- Vnímať jedinečnosť prírodných javov a výtvorov na Zemi a vysvetliť prírodné javy na základe vedomostí
- Rozumieť grafom, diagramom
- Hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje riešenia problémov interpretovať (riešiť projekt, prezentovať ho)
- Diskutovať o návrhoch
- Oceniť krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa ich vážiť si a chrániť.

Tematický celok:

Premeny Zeme (2)

Obsahový štandard (téma) - Podnebné oblasti Zeme(pasáty, monzúny), prví ľudia na Zemi (Afrika, Ázia), vznik kultúr, rasy, náboženstvá (Afrika, Ázia).

Predmet, medzipredmetové vzťahy, prierezová téma – fyzika, dejepis, multikultúrna výchova, osobný a sociálny rozvoj

Výkonový štandard (konkrétny výstup) – Vysvetliť vznik podnebných pásiem na Zemi. Opísať príčiny vzniku rás a kultúr (Afrika, Ázia).

Afrika (11)

Obsahový štandard (téma) - Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem, poloha, zobrazenie Afriky na mapách, práca s mapou - zemepisné súradnice, rovník, obratníky, rovnobežky, poludníky, nultý poludník. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou), členitosť pobrežia a povrch Afriky - Suezský prielav, činnosť vnútorných síl na tvar Zeme - pohoria,

Kilimandžáro, Východoafrická priekopová prepadlina, podnebné a rastlinné pásma - pásmovitosť, jej príčiny a dôsledky, Sahara, sahel, savana, tropický dažďový prales, vznik Sahary, vplyv pasátov- vysvetliť prúdenie pasátov, vodstvo- jazerá, rieky - Kongo, Níl, obyvateľstvo a sídla, život obyvateľov v rôznych častiach Zeme - severná Afrika, západná, východná a južná Afrika, veľké mestá, pôvodní obyvatelia, staré civilizácie, náboženstvá, objavovanie Afriky a obchodné cesty, hospodárstvo Afriky, nerastné bohatstvo (iba stručne), štáty Afriky, najväčšie mestá, život v mestách, kultúra a umenie Afriky. Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne, problémy v Afrike (hlad, choroby, nepokoje, škodcovia), rozširovanie púští (sahel), školstvo a zdravotníctvo v Afrike.

Predmet, medzipredmetové vzťahy, prierezová téma – matematika, informatika, biológia, environmentálna výchova, dejepis, občianska náuka, multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, náboženská výchova

Výkonový štandard (konkrétny výstup) – Vytvoriť mentálnu mapu z pojmov, týkajúcich sa Afriky. Prezentovať získané poznatky. Určiť polohu Afriky na Zemi vo vzťahu k ostatným svetadielom. Určiť polohu Afriky v geografickej sieti. Vysvetliť vznik podnebných pásiem Vysvetliť vzťahy podnebné pásmo- rastlinné pásmo. Podľa mapy ku každému podnebnému pásmu priradiť rastlinné pásma a opísať ho podľa typických znakov. Opísať, ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Afriky. Pracovať s mapou, vysvetliť vznik rieky, činnosť rieky, vznik vodopádov. Opísať spôsob života, aké typy sídel sú v Afrike, náboženstvá. Vymenovať problémy, ktoré môžu byť v jednotlivých oblastiach, riešenia problémov.

Ázia (20)

Obsahový štandard (téma) - Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem, poloha, zobrazenie Ázie na mapách- Ázia na severnej pologuli, práca s mapou- zemepisné súradnice, rovník, obratník Raka, rovnobežky, poludníky, dátumová hranica, časové pásma. Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou), členenie Ázie na časti- južná, juhovýchodná, východná, severná, stredná, juhozápadná, povrch- Himaláje (vznik pohorí na príklade Himalájí), sopky, vznik sopiek a zemetrasenia, pohyb zemských platní, sopečná činnosť a zemetrasenia- zóny oblastí sopečnej a zemetrasnej činnosti vo svete, príklady najväčších sopiek na svete, vodstvo v Ázii- rieky v Ázii- ChangJiang, HuangHe, Ob, Ganga, Mekong, jazerá, podnebie, rôznosť podnebia v závislosti od podnebných činiteľov, Podnebné oblasti- severná oblasť, suchá oblasť v juhozápadnej časti Ázie, monzúnová oblasť v južnej Ázii, klimatické diagramy z rôznych častí Ázie (hlavné znaky podnebného pásma, oblasti), obyvateľstvo Ázie, náboženstvá,

hrozba terorizmu, hospodárstvo Ázie (stručne), štáty- Čína, India, Japonsko, Rusko, arabské krajiny, veľké mestá. Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o región, nadmerná hustota zaľudnenia určitých oblastí, boom priemyselnej výroby (ázijské tigre), hrozby tajfúnov, zemetrasení a povodní, kultúra a umenie Ázie, kultúrne pamiatky- TádžMahál, Veľký čínsky múr a i.

Predmet, medzipredmetové vzťahy, prierezová téma – matematika, informatika, biológia, environmentálna výchova, dejepis, občianska náuka, multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, náboženská výchova

Výkonový štandard (konkrétny výstup) – Na mape určiť polohu Ázie vo vzťahu k iným svetadielom. Zostrojiť mentálnu mapu. Čítať geografickú mapu, určovať polohu podľa geografických súradníc. Opísať podľa charakteru prírodného prostredia a hospodárskych pomerov členenie ázijského svetadielu na oblasti. Pracovať s mapou, významné rieky a ich využite, bezodtokové oblasti, jazerá Ázie. Podľa mapy určiť oblasti jednotlivých podnebných pásiem a ich charakteristické znaky. Opísať ktoré faktory najviac ovplyvňujú podnebie Ázie. Určiť veľké štáty v Ázii. Porovnať mestá v Ázii podľa veľkosti, štruktúry mesta, obyvateľstva.

Vyučovacie metódy a formy

Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov

a materiálneho vybavenia.

9. Motivačné metódy:

- **motivačné rozprávanie** (citové približovanie obsahu učenia),
- **motivačný rozhovor** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov),
- **motivačný problém** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému),
- **motivačnú demonštráciu** (vzbudenie záujmu pomocou ukážky).

10. Expozičné metódy:

- **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie),
- **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva),
- **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie),

- **beseda** (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom),
- **demonštračná metóda** (demonštrácia obrazov, modelov),

11. Problémové metódy:

- **heuristická metóda** (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbore problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení)
- **projektová metóda** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

12. **Prácu s knihou a textom** (čítanie s porozumením, spracovanie textových informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií),

13. **Samostatné učenie prostredníctvom informačnej a komunikačnej techniky a experimentovanie**

(samostatné hľadanie, skúšanie, objavovanie).

14. **Aktivizujúce metódy:**

- **diskusia** (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovaní za účelom riešenia daného problému),
- **didaktické hry** (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov a spontánnosti),
- **kooperatívne vyučovanie** (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny)
- **brainstorming**.

15. **Fixačné metódy:**

- **metódy opakovania a precvičovania**, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím učebnice a inej literatúry, domáce úlohy).

16. **Práca s mapou**

Organizačné formy: vyučovacia hodina (základného, motivačného, expozičného, fixačného, aplikačného, diagnostického typu).

terénne pozorovania

Hodnotenie predmetu

Typ hodnotenia: známku

Cieľom hodnotenia je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a aké pokroky naopak dosiahol, prípadne poskytnúť systém krokov, ako postupovať ďalej. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce. V procese hodnotenia budeme uplatňovať primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi a humánny prístup. Zohľadníme aj usilovnosť a individuálne osobitosti žiaka.

Pri hodnotení a klasifikácii budeme vychádzať z metodických pokynov pre hodnotenie

a klasifikáciu. Využijeme aj slovné hodnotenie (klady a nedostatky práce žiaka), motivačné

hodnotenie a hodnotenie čiastkových úloh. U žiakov budeme rozvíjať správne sebahodnotenie i hodnotenie navzájom.

Hodnotiť sa bude:

1. **Verbálna forma** - zisťovať a hodnotiť najmä osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu,

súvislosť a presnosť prejavu (primerane veku), ovládanie odbornej terminológie a samostatnosť pri riešení úloh

2. **Písomná forma – test** na konci tematického celku alebo skupiny podobných učebných tém, zostavených

podľa výkonovej časti vzdelávacieho štandardu.

4. **Samostatná práca žiakov a schopností práce s textom**

5. **Prezentácia projektov** podľa kritérií na základe vzájomnej dohody učiteľa a žiakov.

Začlenenie prierezových tém

Multikultúrna výchova - spolužitie domorodcov a prisťahovalcov.

Multikultúrne mestá: Kapské mesto, Johannesburg, Kalkata, Bombaj, Bangkok...

Mediálna výchova - osobnosti Afriky a Ázie – D. Livingstone, Mao Ce – Tung, Dalajlama, Jackie Chan...

Enviromentálna výchova - rozširovanie púští, nedostatok pitnej vody. Tsunami, sopky a zemetrasenia Ázijskej oblasti, Preľudnenosť niektorých oblastí Afriky a Ázie

Tvorba projektu - zaujímavá príroda Afriky. Cestujeme po Ázii

Osobnostný a sociálny rozvoj - rozvoj myslenia, hodnotenia a rozhodovania. Kultúra a tradície.

Učebné zdroje:

Tolmáči L. a kol.: Geografia pre 7. ročník základných škôl a 2. Ročník gymnázií s osemročným štúdiom. VKÚ Harmanec, 2010

Tolmáči L. a kol.: Geografický zošit pre 7. ročník základných škôl a 2. Ročník gymnázií s osemročným štúdiom. MAPA Slovakia, 2010

Školský atlas sveta, mapy rôzneho typu, digitálna mapa na internete, odborné časopisy, DVD a pohľadnice

C. Varleyová – L.Milesová: Zemepisná encyklopédia

Kol. : Geografická encyklopédia Čo by som mal vedieť o svete okolo nás

M. Hoffman: 100 divov sveta

J. Robins: Prírodné divy sveta

E.Barsk – M.Glogowski: Neobyčajné miesta na Zemi

R.Čerman a kol.: Rekordy neživej prírody.

GEOGRAFIA 8. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	GEOGRAFIA
Ročník	8. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	1,5 hodina, spolu 49,5 vyučovacích hodín 1/0,5 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliače
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Učebný predmet geografie rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti našej planéty Zem. Od toho sa rozvíja aj obsah predmetu. Žiaci sa postupne oboznámia so zákonitosťami Zeme. Uvedomia si, že dokonalé poznanie princípov existencie Zeme im pomôže ju nie len využívať ale aj chrániť. Kompetencie, ktoré si žiaci prehĺbujú štúdiom geografie, im umožňujú poznávať krajinu vo svojom najbližšom okolí ale aj na celej Zemi, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využívania a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje na väzby medzi fyzickogeografickými a humánnymi zložkami geografie. Vzhľadom na nárast problémov, ktoré vyplývajú z aktivít človeka a ich dopadu na životné prostredie i na spoločnosť, žiaci získavajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich, v budúcnosti riešiť a vedieť prejavíť svoj názor k danej problematike v živote.

Základnou geografickou zručnosťou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju a získavať z nej informácie, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa na mape a podľa nej v teréne, vedieť zostrojiť jednoduchý plán okolia. Túto základnú kompetenciu podporujú i záujmy žiakov, nielen o svoje okolie, ich možnosť cestovať, pracovať s internetom a i. Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebím, polohou, rastlinstvom a živočíšstvom, ekonomikou a jej rozvojom, ochranou životného prostredia. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši farbou pleti, kultúrou, jazykom, históriou. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu, odbúravaniu násilia na základe rasových či náboženských rozporov, učia žiakov multikultúrnosti. Pochopia a posúdia postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť s o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do oblasti geografického vzdelávania. Námety, čo môže žiak urobiť pre vlastnú obec, región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Medzi hlavné ciele predmetu patri:

- Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, fyzickogeografické, hospodárske, plány, turistické, ...)
- Vedieť pracovať i informácie o krajine ako časti Zeme a prakticky ich využiť v bežnom živote napr. pri turistike, pri rozhodovaní o umiestňovaní aktivít rozvoja regiónov – dopravné siete, ťažba nerastných surovín.
- Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek a zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľov, rozvoj sídiel)

- d) Integrácia a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika či chémia)
- e) Prepájať ich aby vznikol komplexný obraz o regiónoch z rôznych častí Zeme
- f) Kladiť s väčší dôraz na kultúrnu charakteristiku a kultúrny prejav obyvateľov v rôznych častiach sveta
- g) Rozvíjanie podnikateľských zručností žiakov cez prácu na projektoch. Naučia sa riadiť projekty napr. modelové cestovné kancelárie, práca na letisku a pod.
- h) Učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou regionálnej geografie
- i) Schopnosti a zručnosti získané pri štúdiu geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovanie, turistika, rekreácie)
- j) Podporovať interpretáciu obrázkov, fotografií, grafov, diagramov, kartogramov a kartografov, práca a získavanie informácií s tabuliek, prierezov a schém

3. Obsah vyučovacieho predmetu

Téma : **Európa**

Obsahový štandard:

Európa: FG charakteristika

Poloha - zemepisné súradnice, mysy, polostrovy, ostrovy, hranica Európy

Moria a zálivy, prielivy a priplavy, rozloha, členitosť, fjördy

Povrch - pohoria, nížiny, náhorné plošiny, prepadliny, vrásové, sopečné, flyšové pohoria

Podnebie a počasie - podnebné pásma, činitele podnebia, kontinentálne, oceánske, prechodné, subtropické, zrážky, vietor, naj. Rekordy Európy

Vodstvo - Volga, Dunaj, Dneper, Dnester, Don, Loira, priplavy, ľadovcové, jazerá: Ladožské, Onežské, vulkanické,

Šírkové pásma a výškové stupne rastlínstva a pôd - pôdy, rastlínstvo, živočíšstvo, podnebie, rozloženie

Socioekonomická charakteristika

Obyvateľstvo a sídla - počet obyvateľov, história vývoja počtu obyv., jazykové rodiny, náboženstvá, rasy, prisťahovalectvo a emigrácia

História Európskej únie - cieľ, vznik, prístupové krajiny, euro, euroval, súčasnosť, vstup Slovenska, prijatie Eura, Schengen

Oblasti a štáty Európy - Severná, východná, západná, južná, juhovýchodná a stredná Európa

Stredná Európa:

Slovenská republika, Česká republika, Poľsko, Maďarsko, Rakúsko, Švajčiarsko, Nemecko

Západná Európa

Francúzsko Veľká Británia, Írsko, štáty Beneluxu

Severná Európa

Dánsko, Švédsko, Nórsko, Fínsko, Island, Pobaltské štáty

Južná Európa

Španielsko, Portugalsko, Taliansko, Grécko a malé a mestské štáty ako Malta, Andora, Vatikán, San Maríno, Monako

Poloha, FG charakteristika (povrch, podnebie, počasie, vodstvo), socioekonomická charakteristika (hospodárstvo, priemysel, služby, poľnohospodárstvo, obyvateľstvo) a jeho postavenie v rámci EÚ, tvorba projektu jednotlivých štátov: postavenie v rámci EÚ, hospodárska situácia, oblasti CR,

pamiatky UNESCO, národné parky, prírodné a človekom vytvorené rekordy štátu, environmentálne problémy alebo katastrofy

Juhovýchodná Európa

Albánsko, Macedónsko, Srbsko a Čierna Hora, Bosna a Hercegovina, Bulharsko a Rumunsko

Východná Európa

Ukrajina, Bielorusko, Moldavsko a Rusko

Poloha, FG charakteristika (povrch, podnebie, počasie, vodstvo), socioekonomická charakteristika (hospodárstvo, priemysel, služby, poľnohospodárstvo, obyvateľstvo) a jeho postavenie v rámci EÚ
tvorba projektu - tvorba projektu jednotlivých štátov: postavenie v rámci EÚ, hospodárska situácia, oblasti CR, pamiatky UNESCO, národné parky, prírodné a človekom vytvorené rekordy štátu, environmentálne problémy alebo katastrofy

Výkonový štandard:

Žiaci vedia : Ukázať na mape a lokalizovať polohu podľa zem. Súradníc, vzhľadom k oceánom a svetadielom. Ukázať a pomenovať polostrovy a ostrovy Európy a mysy, prielivy. Lokalizovať na základe mapy členitosť, moria a zálivy, rozlohu voči ostatným svetadielom. Pomenovať a vysvetliť čo sú to fjórdy a ako vznikli. Lokalizovať na základe mapy jednotlivé pohoria, nížiny, náhorné plošiny Európy. Charakterizovať vznik pohorí v Európe podľa pôvodu vzniku. Rozloženie pohorí a ich vplyv na podnebie. Vytvoriť predpoveď počasia na základe sledovaného dňa. Spoznajú hlavné podnebné pásma a vzduchové hmoty, ktoré ovplyvňujú počasie Európy. Charakterizujú jednotlivé podnebné pásma so zreteľom na Slovensko. Spoznať a lokalizovať na mape sieť Európy, najdlhšie rieky, jazerá a ich pôvod vzniku, fjórdy, tok riek a úmoria, bezodtokové oblasti, najväčšie vodné kanále – Škótsko, Rýn – Mohan – Dunaj. Spravia analýzu rozloženie rastlinných pásiem a pôd na základe výškovej a šírkovej členitosti na základe doterajších vedomostí z geografie. Na základe práce s tabuľkami určia štáty s naj. počtom obyv., hustotou, rozlohou prir. prírastkom a úbytkom obyv. a zdôvodnia prečo je tomu tak. Naučia sa počet obyv. jazykové rodiny, náboženstvo. Spoznajú históriu EÚ, jej cieľ. Vymenujú krajiny, ktoré založili EÚ. Oboznámia sa s postupným rozširovaním EÚ. Určia presne kedy SR vstúpila do EÚ. Oboznámia sa s históriou eura . Na základe mapy vymedzia hranice jednotlivých častí Európy. Priradia a pomenujú k nim jednotlivé štáty a hlavné mestá. Zistia čo majú štáty v jednotlivých oblastiach spoločné. Určia na základe mapy polohu štátu, jeho susedov, rozlohu, počet obyvateľov. Za pomoci mapy lokalizujú pohoria, nížiny, kotliny, rozmiestnenie povrchových celkov a ich význam na podnebie a život. Pomenujú najvýznamnejšie rieky a jazerá, prielavy a ich ekonomické využitie pre ľudstvo. Na základe polohy, povrchu odvodí podnebie v krajine. Dozvedia sa o hospodárstve v krajine. Spoznajú a pomocou mapy lokalizujú najdôležitejšie oblasti ťažby nerastných surovín a priemyslu. Oboznámia sa s postavením poľnohospodárstva v krajine a na základe mapy určia najdôležitejšie plodiny. Spoznajú hlavné znaky obyvateľstva, jeho rozmiestnenie, hustotu, rasové zloženie, imigračnú politiku a jazykové rodiny. S pomocou mapy lokalizujú najdôležitejšie sídla v jednotlivých štátoch. Na základe projektu, ktorý vypracujú sa dozvedia o súčasnom postavení v Európskej únii a jeho hospodárskych pomeroch a zaujímavostiach. Pomenujú, lokalizujú najdôležitejšie oblasti cestovného ruchu. Vymenujú a popíšu najdôležitejšie pamiatky UNESCO. Vymenujú národné parky a prírodné zaujímavosti a rekordy krajiny. Na základe práce s internetom vyhľadajú prírodné alebo ekologické katastrofy z minulosti krajiny. Určia na základe mapy polohu štátu, jeho susedov, rozlohu, počet obyvateľov. Za pomoci mapy lokalizujú pohoria, nížiny, kotliny, rozmiestnenie povrchových celkov a ich význam na podnebie a život. Pomenujú najvýznamnejšie rieky a jazerá, prielavy a ich ekonomické využitie pre ľudstvo. Na základe polohy, povrchu odvodí podnebie v krajine. Dozvedia sa o hospodárstve v krajine. Spoznajú a pomocou mapy lokalizujú najdôležitejšie oblasti ťažby nerastných surovín a priemyslu. Oboznámia sa s postavením poľnohospodárstva v krajine a na základe mapy určia najdôležitejšie plodiny. Spoznajú hlavné znaky obyvateľstva, jeho rozmiestnenie, hustotu, rasové zloženie, imigračnú politiku a jazykové rodiny. S pomocou mapy lokalizujú najdôležitejšie sídla v jednotlivých štátoch. Na základe projektu, ktorý vypracujú sa dozvedia o súčasnom postavení v Európskej únii a jeho hospodárskych pomeroch a zaujímavostiach. Pomenujú, lokalizujú najdôležitejšie oblasti cestovného ruchu. Vymenujú a popíšu najdôležitejšie pamiatky UNESCO. Vymenujú národné parky a prírodné zaujímavosti a rekordy

krajiny. Na základe práce s internetom vyhľadajú prírodné alebo ekologické katastrofy z minulosti krajiny.

Téma : **Environmentálne problémy Európy**

Obsahový štandard:

Environmentálne problémy Európy

Exhaláty, smog, vplyv dopravy a priemyslu na ŽP - Londýnsky a newyorský smog, priemyselné a prírodné katastrofy, ťažba ropy a zemného plynu v severnom mory, vojny a náboženské konflikty v Európe v 2. ½ 20. stor.

Výkonový štandard:

Žiaci vedia : charakterizovať na základe doterajších vedomostí najdôležitejšie problémy Európy z hľadiska ochrany ŽP (londýnsky smog, prírodné katastrofy, ekologické katastrofy napr. Maďarsko, ťažba hnedého uhlia v ČR a pod.)

Oboznámia sa s vojenskými konfliktami

Prečo vznikli

Priebeh a dopad na súčasný stav obyvateľstva v Európe

4. Metódy a formy

Rozhovor, praktická demonštrácia s mapou, riešenie problémových úloh, práca vo dvojiciach, skupinová, frontálna, diskusný príspevok, obrazová prezentácia, vyhľadávanie v literatúre a na internete, projektové vyučovanie, besedy, expozičné, fixačné, diagnostické, motivačné, reprodukčné

5. Učebné pomôcky

- Encyklopédia Zem, Dostupné DVD, internet, časopisy: Nacional Geography, Ľudia a zem, atlasy, mapy
- Učebnica : Geografia pre 8. Ročník Základných škôl, Harmanec : VKÚ, a. s., 2011, 1. vyd.

6. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení klasifikáciou v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválený MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009

Procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje jeho práva a humánný prístup. Predmetom hodnotenia sú najmä učebné výsledky, vedomosti, zručnosti, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť a individuálne osobitosti žiaka.

Uskutočňuje sa priebežné a celkové hodnotenie žiaka.

Prospech žiaka sa hodnotí nasledovnými stupňami: 1 – výborný, 2 – chváľitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný

GEOGRAFIA 9. ROČNÍK

Vzdelávacia oblasť	Človek a spoločnosť
Názov predmetu	GEOGRAFIA
Ročník	9. ročník
Časový rozsah výučby ŠVP/ŠkVP	2 hodiny, spolu 66 vyučovacích hodín 1/1 h.
Škola	Základná škola Jozefa Hanulu, Školská 927/2, Liptovské Sliače
Názov ŠkVP	Tradície regiónu v srdciach našich žiakov
Stupeň vzdelávania	Nižšie sekundárne vzdelávanie ISCED 2
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk

1. Charakteristika vyučovacieho predmetu

Učebný predmet geografie rozvíja u žiakov poznanie jedinečnosti našej planéty Zem. Od toho sa rozvíja aj obsah predmetu. Žiaci sa postupne oboznámia so zákonitosťami Zeme. Uvedomia si, že dokonalé poznanie princípov existencie Zeme im pomôže ju nie len využívať ale aj chrániť. Kompetencie, ktoré si žiaci prehĺbujú štúdiom geografie, im umožňujú poznávať krajinu vo svojom najbližšom okolí ale aj na celej Zemi, zákonitosti jej usporiadania, možnosti optimálneho využitia a ochrany krajiny človekom.

Obsah geografie sa sústreďuje na väzby medzi fyzickogeografickými a humánnymi zložkami geografie. Vzhľadom na nárast problémov, ktoré vyplývajú z aktivít človeka a ich dopadu na životné prostredie i na spoločnosť, žiaci získavajú aj skúsenosti ako reagovať na zmeny v priestore, pochopiť ich, v budúcnosti riešiť a vedieť prejavovať svoj názor k danej problematike v živote.

Základnou geografickou zručnosťou je práca s mapou. Vedieť pracovať s mapou, čítať ju a získavať z nej informácie, analyzovať obsah mapy a interpretovať ho, orientovať sa na mape a podľa nej v teréne, vedieť zostrojiť jednoduchý plán okolia. Túto základnú kompetenciu podporujú i záujmy žiakov, nielen o svoje okolie, ich možnosť cestovať, pracovať s internetom a i. Spoznávanie Zeme je základnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je iné, líši sa podnebími, polohou, rastlinstvom a živočíšstvom, ekonomikou a jej rozvojom, ochranou životného prostredia. Obyvateľstvo v rôznych častiach sveta sa líši farbou pleti, kultúrou, jazykom, históriou. Poznanie týchto charakteristík a ich pochopenie vedie k porozumeniu, odbúravaniu násillia na základe rasových či náboženských rozporov, učia žiakov multikultúrnosti. Pochopia a posúdia postavenie Slovenska v porovnaní s ostatnými štátmi, ako ďalej zmeniť súčasný stav a pričiniť s o rozvoj Slovenska a jeho regiónov tiež patria do oblasti geografického vzdelávania. Námety, čo môže žiak urobiť pre vlastnú obec, región, sú súčasťou praktického geografického výstupu potrebného pre bežný život.

2. Ciele vyučovacieho predmetu

Medzi hlavné ciele predmetu patri:

- k) Používať a vedieť interpretovať mapy rôzneho druhu (automapy, fyzickogeografické, hospodárske, plány, turistické, ...)
- l) Vedieť pracovať i informácie o krajine ako časti Zeme a prakticky ich využiť v bežnom živote napr. pri turistike, pri rozhodovaní o umiestňovaní aktivít rozvoja regiónov – dopravné siete, ťažba nerastných surovín.
- m) Porozumieť premenám v krajine, ktoré podmieňuje človek a zhodnotiť perspektívy rozvoja pre budúcnosť (vývoj počtu obyvateľov, rozvoj sídiel)
- n) Integrácia a súborný pohľad na poznatky získané v spoločenských či prírodovedných disciplínach (história, biológia, geológia, fyzika či chémia)
- o) Prepájať ich aby vznikol komplexný obraz o regiónoch z rôznych častí Zeme

- p) Kladie s väčší dôraz na kultúrnu charakteristiku a kultúrny prejav obyvateľov v rôznych častiach sveta
- q) Rozvíjanie podnikateľských zručností žiakov cez prácu na projektoch. Naučia sa riadiť projekty napr. modelové cestovné kancelárie, práca na letisku a pod.
- r) Učí vážiť si iné kultúry pri zachovaní vlastnej identity, venuje sa ľudovej kultúre a kultúrnym tradíciám. Kultúrne pamiatky sú súčasťou regionálnej geografie
- s) Schopnosti a zručnosti získané pri štúdiu geografie využiť pri oddychových aktivitách (cestovanie, turistika, rekreácie)
- t) Podporovať interpretáciu obrázkov, fotografií, grafov, diagramov, kartogramov a kartografov, práca a získavanie informácií s tabuliek, prierezov a schém

3. Obsah vyučovacieho predmetu

Téma : Základné informácie o regióne v kontexte planéty Zem

Obsahový štandard:

Poloha: geografická šírka a dĺžka, zemepisné súradnice, poloha k moriam, podnebiu, riekam a úmoriám, rozloha, počet obyv., naj. body Slovenska, pohoria a nížiny vzhľadom k horským sústavám, najnižší bod a najvyšší bod, povrchové celky.

Výkonový štandard:

Žiaci vedia : opísať a lokalizovať na mape, polohu Slovenska vzhľadom k úmoriám, moriam, zemepisným súradniciam, susedným štátom, lokalizovať v rámci Európy, opísať počet obyvateľov, rozlohu, hustotu. Opísať a lokalizovať na mape najsevernejší, najjužnejší, najvýchodnejší, najzápadnejší bod Slovenska, najvyšší a najnižší bod, najširšie a najužšie miesto, najdlhšie. Vymenovať horské sústavy, ktoré obklopujú Slovensko a zaradiť naše pohoria do sústavy.

Téma : Objavovanie prírodných a človekom vytvorených osobitostí regiónu a ich porovnanie so Slovenskom (miestnou krajinou)

Obsahový štandard:

História: praveký odliatok neandertálcu Gánovce pri Poprade, Bojnice, Veľká Morava, Samova ríša, Uhorsko, Rakúsko-Uhorsko, 1ČSR, Slovenská štát, ČSSR, vznik SR, súčasnosť.

Geologická stavba – povrch: Karpaty, vývoj, alpínske vrásnenie, členenie Karpát, flyšové, kryštalicke a sopečné pohoria, nerastné bohatstvo v minulosti a dnes, schémy.

Reliéf – tvary povrchu: činitele reliéfu, voda, vzduch, vietor, slnko, ľad, sneh, kras, človek, tvary povrchu, kar, ľadovec, presypy, spraše, kamenné moria, haldy, doliny, kaňony, tiesňavy, štrk, piesok, náplavové kužele, ...

Podnebie a počasie: podnebné pásmo, činitele počasia – g. šírka, nadmorská výška, poloha pohorí, členitosť povrchu, teplota, vietor, najteplejší a najchladnejší bod, najdaždivejšie a najsuchšie miesto, ...

Vodstvo a rieky: povodie, rozvodie, typy riečnych sietí, hranica úmoria, Dunaj, Morava, Váh, Hron, Ipel', východoslovenské päťriečie, Hornád, Tisa, najdlhšia rieka Slovenska, hraničné rieky, ...

Podzemná voda a jazerá: minerálne pramene, podzemná voda, Žitný ostrov, umelé vodné nádrže a jazerá, ľadovec, prehradené jazerá, Váh – vážska kaskáda, Gabčíkovo- najväčšia vodná nádrž na Slovensku, funkcie elektrární, ...

Pôdy : pôdne druhy Slovenska – ílovité, piesočnaté, piesočnato-hlinité, pôdne typy ako hnedozeme, černoze, hnedá lesná pôda, podzoly, lužné lesy, nivné pôdy, rankery.

Rastlinstvo: Rastlinné pásmo, výške stupne Slovenska – dubový, bukový, smrekový, kosodrevina, alpínske lúky, skaly, lužné lesy.

Živočíšstvo: pásma živočíšstva – stepného, listnatých lesov, ihličnatých, vysokohorské živočíchy, enedemity, relikty.

Chránené územia a národné parky a pamiatky zaradené do UNESCO : ochrana prírody, národné parky a chránené prírodné rezervácie.

Obyvateľstvo: charakteristika obyvateľstva, národnostná a náboženská štruktúra, počet obyvateľov, hustota.

Sídla: mestské a vidiecke sídla, monofunkčné a polyfunkčné, najväčšie sídla SR, vznik osídlenia a sídiel, kde vznikali prvé mestá.

Vývoj skladby hospodárstva: historický vývoj hospodárstva SR, rozdelenie hospodárstva – priemysel, poľnohospodárstvo, služby, doprava.

Priemysel: typy priemyslu v SR a jej zastúpenie v jednotlivých častiach, ťažký a ľahký priemysel.

Poľnohospodárstvo: poľnohospodárske oblasti a podnebie Slovenska, hl. plodiny, technické plodiny, živočíšna výroba, chov hovädzieho dobytku, ošípaných a hydiny.

Lesné a vodné hospodárstvo: funkcie lesa, voda, život, kyslík, zadržiava vlhky, zabraňuje erózii, význam lesného hospodárstva, J. Dekrét Matejovie, význam a funkcie vod. nádrží – výroba el. energie, zavlažovanie, voda pre priemysel, regulácia vodného toku, ...

Doprava: typy dopravy na Slovensku, najrozšírenejšia pre prepravu ľudí – osobná a materiálu – železničná, letecká, vodná, potrubná, ...

Cestovný ruch: význam CR, najznámejšie oblasti CR, významné lokality CR v regióne Liptov, lokalizácia na mape.

Služby: zdravotníctvo, školstvo – typy škôl a ich historický vývoj, kultúra – divadlá, kiná, šport, športové strediská, ...

Clenenie Slovenska : severná, južná oblasť, východná a západná, pohoria, nížiny, sídla, vodstvo, podnebie, historické osídlenie, priemysel, najvýznamnejšie sídla a ich charakteristika, kraje, okresy Žilinského kraja.

Výkonový štandard:

Žiaci vedia : podľa súradnicovej siete určiť polohu Slovenska, podľa mapy určiť polohu Slovenska vzhľadom na poglobule, určiť polohu Slovenska v závislosti od Európskych regiónov, určiť štáty s podobnou rozlohou a počtom obyvateľov, vymenovať a lokalizovať na mape susedné štáty, polohu vzhľadom k moriam a fyzickogeografickým prvkom reliéfu, lokalizovať a pomenovať najvyšší a najnižší bod Slovenska, určiť na mape najsevernejší, najjužnejší, najvýchodnejší a najzápadnejší bod Slovenska. Na FG mape určiť a vymenovať flyšové, jadrové a sopečné pohoria, charakterizovať ich stavbu a vznik a vplyv na povrch, jeho tvary a život obyvateľov. Porovnať geologické pásma podľa horizontálneho zloženia a využitie jednotlivých hornín v ťažobnom priemysle. Určiť na mape polohu troch nížin, patriacich do Panónskej panvy, určiť do ktorej geologickej časti patrí miestna krajina. Opísať, ktoré činitele a akým spôsobom vytvárali povrch Slovenska, na ľubovoľnom obrázku vyznačiť štít, dolinu, pleso a vysvetliť ako vznikli. Uvedť konkrétne príklady ako človek dotvára a pretvára zemský povrch napr. lomy, haldy, ... Podľa mapy určiť geomorfologické celky miestnej krajiny. Vymenovať podnebné činitele ako zem. šírka, nadmorská výška, vzdialenosť od oceánov, poloha pohorí, členitosť reliéfu, a opísať ako ovplyvňujú podnebie SR. Opísať podnebie ako sa mení počas jednotlivých ročných období, ako sa mení teplota, zrážky, vysvetliť ako ovplyvňuje prúdenie stálych vetrov SR, na mape určiť podnebné pásma SR, charakterizovať ich, čo s tam pestuje, lokalizovať na mape. Podľa mapy vedieť určiť jednotlivé toky Slovenska od prameňa až k ústiu, charakterizovať ich, určiť ich prítoky. Vytvárať dvojice ako rieka a mesto, cez ktoré rieka preteká, do slepej mapy vpísať názvy zvýraznených riek, uviesť úmoria, ku ktorým patrí územie SR a porovnať úmoria Baltského a Čierneho mora podľa rozlohy. Určiť povodia vybraných riek. Na FG mape určiť jazerá a vodné nádrže, vymenovať funkcie vodných nádrží, pomenovať dva typy jazier podľa pôvodu na Slovensku a uviesť k nim príklad, vysvetliť ako súvisí rozmiestnenie podzemných vôd s horninovým zložením a podľa horninového zloženia uvedeného na mape označiť oblasti, kde je dostatok podzemnej vody. Napísať názvy troch kúpeľných miest a uviesť, ktoré liečivé účinky sa v uvedených kúpeľoch využívajú. Vymenovať vodné toky a plochy v miestnej krajine. Vymenovať pôdne druhy Slovenska a opísať ich rozmiestnenie, rozhodnúť na základe mapy, ktoré pôdne typy zaberajú najväčšie časti územia SR. Vedieť, ktoré pôdne typy sa dajú využiť pre poľnohospodársku výrobu. Opísať podľa mapy polohu SR v rastlinnom pásme na zemeguli a uviesť jeho základné charakteristiky, typické druhy rastlín a zvierat, nakresliť schému výškových rastlinných stupňov pohorí, uviesť v každom z nich dva typické živočíchy. Na základe mapy uviesť, v ktorých častiach SR sa vyskytujú lužné lesy a vymenovať tri typy stromov, ktoré sa v nich vyskytujú. Vymenovať jednotlivé národné parky

Slovenska a charakterizovať ich polohu, prístupnosť, využitie, chránené druhy rastlín a živočíchov, najkrajšie turistické atrakcie a pod. Uviesť počet obyv. SR, jej hustotu, históriu osídlenia, vymenovať najpočetnejšie národnosti a religiózne zloženie, na základe mapy uviesť okresy s najväčším počtom maďarskej, ukrajinskej a rómskej menšiny, lokalizovať na mape vybrané sídla, charakterizovať typy sídiel, ich funkcie a uviesť príklady na Slovensku. Hodnotiť vhodné a nevhodné oblasti na Slovensku pre pestovanie poľnohosp. plodín, porovnať ich podľa nadmorskej výšky, podnebia, typov pôd a pod. vymenovať hosp. zvieratá, kt. sa chovajú na Slovensku, najväčšie podniky. Vymenovať priemyselné odvetvia na Slovensku a ich štruktúru v hospodárstve. Vymenovať výrobky, kt. sa nachádzajú v domácnosti alebo škole a na základe nich pomenovať priem. odvetvia, kt. ich vyrábajú. Na základe mapy určiť strediská ťažobného priem., uviesť príklady na využitie týchto nerast. surovín, Vymenovať najznámejšie mestá s možnosťami priem. výroby, Vymenovať závody, kt. sa nachádzajú v regióne a určiť do akého typu a odvetvia priem. patria. Vysvetliť aké sú súvislosti medzi povrchom a rozmiestnením dopravy na Slovensku, na základe mapy charakterizovať najdôležitejšie žel. ťahy a uzly Slovenska, takisto porovnať diaľnice a medzinárodné trasy. Vymenovať letiská a prístavy na Slovensku a zhodnotiť ich využitie pre prepravu pasažierov, opísať na základe mapy trasy ropovodov a plynovodov a cez, ktoré významné sídla prechádzajú. Opísať dopravu v miestnej krajine, všetky druhy, ich využitie, hodnotiť cestovanie, pohodlie, vyťaženosť liniek, kvalitu cestovania. Na základe mapy a doterajších vedomostí zhodnotiť a vyznačiť do mapy strediská Slovenska, kt. sú vhodne pre CR, Vymenovať objekty zaradené do UNESCO, pripraviť trasu možnej exkurzie po najzaujímavejších objektoch CR, hodnotiť možnosti regiónu a jeho využitie v oblasti CR, najznámejšie a najdôležitejšie lokality.

Téma : Environmentálne súvislosti spestrené zaujímavosťami o regióne

Obsahový štandard:

Prírodná a kultúrna krajina, typy krajín, zložky krajiny, ťažba nerastných surovín, priemyselná výroba, poľnohospodárstvo, doprava, vznik sídiel a ich vplyv na krajinu, záporná činnosť človeka, globálne problémy, prírodné a človekom spôsobené havárie a katastrofy, ozónová diera, skleníkový efekt, znečisťovanie a ochrana životného prostredia.

Výkonový štandard :

Žiak vie : vysvetliť pojem krajina a uviesť konkrétne príklady, vymenovať zložky krajiny, opísať ich vzťahy medzi nimi. Nakresliť krajinu v okolí školy a opísať zložky krajiny, kt. ju tvoria. Vysvetliť pojem medzi prírodnou a kultúrnou krajinou, Opísať a charakterizovať pojmy ako biomasa, imisie, ekosystém apod. Vie určiť akým spôsobom môže doma šetriť a chrániť životné prostredie. Opísať ekologické problémy, ktoré trpia jeho región, Opísať typy kalamít a prírodných hrozieb, určiť ich lokalizáciu na Zemi a posledné najničivejšie katastrofy vymenovať a lokalizovať kto ich a čo spôsobilo a aký t malo dopad na obyvateľstvo a prírodu.

4. Metódy a formy

Rozhovor, praktická demonštrácia s mapou, riešenie problémových úloh, práca vo dvojiciach, skupinová, frontálna, diskusný príspevok, obrazová prezentácia, vyhľadávanie v literatúre a na internete, projektové vyučovanie, besedy, expozičné, fixačné, diagnostické, motivačné, reprodukčné

5. Učebné pomôcky

- Encyklopédia Zem, Dostupné DVD, internet, časopisy: Nacional Geography, Ľudia a zem, atlasy, mapy
- Pracovný zošit : hravá Geografia pre 9. Roč. ZŠ a kvartu OG, Košice : Taktik, 2012, 1. Vyd. ISBN 988089530083

6. Hodnotenie predmetu

Žiaci sú hodnotení klasifikáciou v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválený MŠ SR č. 7/2009-R z 28. apríla 2009

Procese hodnotenia učiteľ uplatňuje primeranú náročnosť, pedagogický takt voči žiakovi, rešpektuje jeho práva a humánny prístup. Predmetom hodnotenia sú najmä učebné výsledky, vedomosti, zručnosti, osvojené kľúčové kompetencie, ako aj usilovnosť a individuálne osobitosti žiaka.

Uskutočňuje sa priebežné a celkové hodnotenie žiaka.

Prospech žiaka sa hodnotí nasledovnými stupňami: 1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný